

Sångpostillan - Skärtorsdagen

Bidrag från Bengt Pleijel
2009-03-23
Senast uppdaterad 2017-04-09

Skärtorsdagen

Det nya förbundet

Låt oss be om liv och kraft genom nattvardens mysterium.
Tystnad O Gud, du som gav oss nattvarden som en kärlekens måltid
till åminnelse av din Sons offer—
låt oss finna liv och kraft i detta mysterium,
så att vi rätt förkunnar hans död till dess att han kommer åter.
Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Skärtorsdagen av fornsvenska - skära = rena. Skära mig med isop så att jag varder ren, två mig så att jag bliver vitare än snö (Psalt 51:9 1917). Skärtorsdag är den dag då nattvarden, nya förbundets måltid, instiftas.

Under tiden Palmsöndag-Påskdagen följer vi läsningar från Markus för år 2009. (Se evangeliebokens förord i Psalmboken sid 12)

Markusseriens texter: 2 Mos 24:3-11, 1 Kor 10:16-17, Markus 14:12-26, Psaltare 111:1-5

Innan Jesus och lärjungarna går från salen i övre våningen sjunger de lovsången. Det var ord från psalmerna 113-118. Vi skall med oss Psalm 118:14 som lovsång i Skärtorsdagens måltid.

Herren är min starkhet och min lovsång /2/
Han blev mig till frälsning /2/
Herren är min starkhet och min lovsång.

Dagens predikotext: Markus 14:12-26.

Första dagen av det osyrade brödets högtid, när påsklammen slaktades, frågade lärjungarna Jesus: ”Vart vill du att vi ska gå för att ordna påskmåltiden åt dig?” Då skickade han i väg två av dem och sade åt dem: ”Gå in till staden. Där möter ni en man som bär på en vattenkruka. Följ efter honom, och där han går in skall ni säga till den som äger huset: Mästaren frågar: Vart vill du att jag ska gå för att ordna påskmåltiden med mina lärjungar? Då visar han er till ett stort rum i övervåningen som redan står färdigt. Där skall ni ordna för oss.”

Lärjungarna gav sig i väg, och när de kom in i staden, fann de att allt var som han hade sagt, och de ordnade för påskmåltiden. På kvällen kom han dit med de tolv. Medan de låg till bords och åt, sade Jesus: ”Sannerligen, en av er kommer att förråda mig, han som äter med mig.” Då blev de bedrövade och frågade honom, den ene efter den andre: ”Det är inte jag?” Han svarade: ”Det är en av de tolv, han som doppar i skålen tillsammans med mig. Människosonen går bort, som det står skrivet om honom, men ve den människa genom vilken Människosonen blir förrådd! Det hade varit bäst för den människan om hon aldrig hade blivit född.”

Medan de åt tog han ett bröd, läste tackbönen, bröt det och gav åt dem och sade: ”Ta detta, det är min kropp.” Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem, och de drack alla ur den. Han sade: ”Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många. Sannerligen, aldrig mer skall jag dricka av det vinstocken ger, förrän den dag då jag dricker det nya vinet i Guds rike.”

När de hade sjungit lovsången, gick de ut till Olivberget.

1. Gå in till staden.

Första dagen av det osyrade brödets högtid, när påsklammen slaktades, frågade lärjungarna: ”Vart vill du att vi skall gå för att ordna påskmåltiden åt dig?” Då skickade han i väg två av dem och sade åt dem: ”Gå in till staden.

Vi får nu vara med om att ordna med den måltid. Vi ska få äta den tillsammans med Jesus och hans lärjungar. På Jesu uppdrag går vi in till staden. Atmosfären i gatuvimlet är en helt annan än i gemenskapen omkring Jesus. Vi ser hur människor knuffas

och trängs, kolliderar med varandra, irriteras på varandra, luras och grälar.

De två som fick uppdraget att gå in i staden, var Petrus och Johannes (se Lukas 22:8). Johannes skrev senare i ett brev till oss: Om någon älskar världen finns inte Faderns kärlek i honom (1 Joh 2:15). Med världen menar han inte här universum eller skapelsen och inte heller människor i världen. Med världen menas här en makt som står Gud emot, gudsfientliga krafter som får människor att vända ryggen åt Gud. Vi kan inte älska både Gud och mammon, både Fadern och världen.

Men om Faderns kärlek är i mig, så har jag en kraft inom mig – i mitt inre kärleksrum – att älska Guds förlorade söner och döttrar i världen. Älska dem bort från de gudsfientliga krafter som trollbinder dem.

När världen är i mig älskar jag världen för att FÅ. Få del av dess njutningar, dess ära och glans. När Faderns kärlek är i mig kan älska människor i världen för att GE. Ge av Faderns kärlek till människor, som är fångade av världen.

Antingen vill jag dela synden med syndare. Eller också älska syndaren från synden. Kan ni ana hur Jesus nu kallar oss att få hitta ett helt nytt och annorlunda liv tillsammans med honom?

Vi sträcker oss nu mot Honom som vill frälsa och rädda oss in i ett nytt liv och sjunger:

Herren är min starkhet och min lovsång /2/
Han blev mig till frälsning /2/
Herren är min starkhet och min lovsång.

2. Var är salen?

Jesus säger: ”Gå in till staden. Där möter ni en man som bär på en vattenkruka. Följ efter honom, och där han går in skall säga till den som äger huset: Mästaren frågar: Var är salen där jag kan äta påskmåltiden med mina lärjungar? Då visar han er till stort rum i övervåningen som redan står färdigt. Där skall ni ordna för oss.”

Lärjungarna gav sig i väg, och när de kom in i staden, fann de att allt var som han hade sagt, och de ordnade för påskmåltiden.

Bland alla människor vi ser i staden, lägger vi märke till en man, som bär en kruka vatten. Det var en ovanlig syn. Att bära vattenkruka var kvinnogöra. Förmodligen var detta ett överenskommet tecken. Jesus kan ha vidtagit detta försiktighetsmått, för att inte öppet röja var han höll hus.

Mannen leder nu lärjungarna till ett hus, där de går in och finner ett stort rum i övervåningen. Där förbereder nu lärjungarna påskmåltiden.

Mästaren hade frågat och han frågar nu igen: Var är salen där jag kan äta påskmåltiden med mina lärjungar?

Kan du höra Jesu fråga till dig: Var är salen? Var är det stora rummet? Finns det någon plats för mig i ditt liv?

När Jesus talar om bönen, rekommenderar han oss att gå in i vår kammare och be där. Den inre kammaren är vårt hjärta, vårt inre kärleksrum. Dit vill Jesus komma och ställa till med fest. Detta rum måste förberedas. Min inre värld skall inte längre vara en bråkig värld, där Hans Majestät JAG härskar och dominerar och där tankar och önskingar bara rusar in och ut. Min inre värld må bli ett stort kärleksrum, som har plats för Jesus och Jesu vänner. ”Mitt trånga hjärta vidga dig” …

Påskmåltiden var en måltid. Då tänkte man på Gamla Testamentets största händelse: Uttåget och befrielsen från Egypten. När vi förbereder vårt inre för att ta emot Jesus kan det bli mitt livs största händelse, där jag får förnya mitt förbund och min kärlek till Jesus.

Vi sträcker oss nu mot Honom som kan ge oss både styrka, lovsång och frälsning.

Herren är min starkhet och min lovsång /2/
Han blev mig till frälsning /2/
Herren är min starkhet och min lovsång.

3. Det är väl inte jag?

På kvällen kom han dit med de tolv. Medan de låg till bords och åt, sade Jesus: ”Sannerligen, en av er kommer att förråda mig, han som äter med mig.” Då blev de bedrövade och frågade honom, den ene efter den andre: ”Det är inte jag?” Han svarade: ”Det är en av de tolv, han som doppar i skålen tillsammans med mig. Människosonen går bort, som det står skrivet om honom, men ve den människa genom vilken Människosonen blir förrådd! Det hade varit bäst för den människan om hon aldrig hade blivit född.”

På kvällen kommer Jesus dit med de tolv. Man äter påskmåltiden, sedan solen gått ned. Måltiden var en nattmåltid. Den skulle hållas mellan solens nedgång och midnatt. Uttåget ur Egypten ägde rum under natten (se 2 Mos 12:8). Den måltid Jesus

instiftar denna natt kallar vi därför Nattvard.

Man lägger sig till bords. Så gjorde man inte vid varje måltid. Men vid påskmåltiden var det en plikt. Det var ett tecken på att de var fria män. De tillhörde det utkorade folket, som befriats ur slaveriet ur Egypten.

Innan måltiden börjar, är det stund av rannsakan och självprövning. Jesus talar om att en skall förråda honom, en av er kommer att förråda mig, han som äter med mig. Det ordet pekar på Psalt. 41:10. som talar mycket om förräderi. Där står det: Också min v som jag litade på och som delade mitt bröd, han trampar på mig.

Johannes berättar, att när Jesus säger detta skakades han i sitt innersta (Joh 13:21). Han säger det inte för att förhindra förräderiet. Han säger det, för att de ska veta att Gud tagit med detta i sin plan. Men lärjungarna börjar nu undra, om de själva är indragna i detta. ”Det är väl inte jag?” De tänker inte i första hand på Judas. De rannsakas sig själva.

De lärjungar som Jesus hade omkring sig då, var inte särskilt stabila. En skulle förråda honom, en annan skulle förneka, alla skulle fly. Var de medvetna om den egna svagheten, eftersom de frågar då: Det är väl inte jag?

De lärjungar, Jesus samlar omkring sig denna kväll, bör rannsaka sig och fråga: Vad finns det för dunkla sidor i mitt väsen som jag behöver släppa in Jesus-ljuset i. Bor det en förrädare inom mig? Jag behöver kanske tala med Jesus om hur vacklig och opålitlig jag själv är.

Om Jesus är Guds lamm som borttager våra synder, är det viktigt att se synderna och bekänna dem och lägga dem i Jesu händer, så att han kan lyfta av dem och ta dem bort.

Man kan tro att man är stark och trygg. Men när det smäller och tillvaron gungar och motståndet kastar sig över oss, då upptäcker vi hur små och svaga vi är. Vi sträcker oss mot honom som kan leda oss igenom mörka dagar, då vi tappar lovsången och skäms över oss själva. Han kan ge oss styrka igen och förnya vår lovsång.

Herren är min starkhet och min lovsång /2/
Han blev mig till frälsning /2/
Herren är min starkhet och min lovsång.

2. Nattvarden instiftas.

Medan de åt, tog han ett bröd, läste tackbönen, bröt det och gav åt dem och sade: ”Ta detta, det är min kropp.” Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem, och de drack alla ur den. Han sade: ”Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många.

Jesus vet att han är invigd att vara Herrens lidande tjänare. Han vet att han skall bli slagen för våra missgärningars skull. Straffet skall läggas på honom. I vårt ställe skall han lida och dö. Han dör för att vi skall leva. Genom hans sår blir vi helade. Jesus vet att han är Guds lamm som borttager världens synd. Jesaja 53 talar starkt om detta.

Detta vill Jesus nu förklara för sina lärjungar. Därför gör han något högst oväntat. Han instiftar en ny måltid. Nattvarden berättar om det. Först gör Jesus något med brödet. Medan de åt tog han ett bröd, läste tackbönen, bröt det och gav åt dem och sade: ”Ta detta, det är min kropp.”

Vi ser hur Jesus håller upp brödet. Sedan läser han tackbönen. Jesus välsignar aldrig brödet. Men han välsignar Gud. Han tackar honom, som ger oss bröd.

Vi ser sedan hur han bryter brödstycket. Så skall hans kropp brytas ned på Golgata. Detta som ser så meningslöst ut - att han ska plågas ihjäl - vrids till en mening för oss. Korset är inte ett meningslöst lidande. Det sker för vår skull. Och varje gång vi äter denna måltid är Jesus själv med oss i detta bröd och vin. ”Ta detta, det är min kropp.”

Sedan tar Jesus en bägare. Vi hör hur han också här tackar Gud. Vi ser hur han ger åt dem, och de dricker alla ur den.

Vi hör hur han förklarar vad detta innebär. Han säger: Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många.

Precis som vinet hälls ut ur kalken, så skall hans blod gjutas ut på korset. Vi kommer som små, fattiga syndare till samme store, rike Frälsare. Vi dras in i den himmelska kärleksrörelsen: Fadern älskar den här världen så att han utger sin egen son. Jesus utger sig själv på korset. När vi dras in i denna kärleksrörelse, förlöses vi från oss själva och börjar fråga efter varandra. H du det? När vi går där fyllda av Jesu kärlek finner vi varandra.

Alla är föremål för samma utgivande kärlek: Kristi kropp för dig utgiven. Kristi blod för dig utgjutet. Därför har nattvardsgången stor betydelse för vårt vardagsliv.

I nattvarden kärleksmåltid födes lovsången fram:

Herren är min starkhet och min lovsång /2/
Han blev mig till frälsning /2/
Herren är min starkhet och min lovsång.

4. Lovsång även under nöd.

Sannerligen, aldrig mer skall jag dricka av det vinstocken ger, förrän den dag då jag dricker det nya vinet i Guds rike.”
När de hade sjungit lovsången, gick de ut till Olivberget.

Jesus ser fram mot den fullkomliga gemenskapen i Guds rike. Himmeln är fest, bröllop, lovsång, glädje. Också vi kan få ana denna glädje i vår nattvardsgång. Altarringen där vi böjer knä är egentligen ingen ring. I alla fall ser vi bara halva ringen. Den andra halvan finns. Men den är osynlig för våra ögon. Men ibland kan det förunnas oss att få se det osynliga. Hebreerbrevets författare påminner om att vi står inför mångtusende änglar, en festförsamling av alla förstfödda som har sitt namn i himlen (Hebr 12:22-23).

Vi får se en stor skara som ingen kan räkna. Där är helgon och martyrer. Där är Herrens trogna i alla tider, våra fromma fäder och mödrar, ja alla dem som tagit emot den hand som Jesus sträckte ut till dem och lät sig ledas av Honom in i den himmelska nattvardssalen. Vi gläder oss över att få fira nattvard tillsammans med de trogna, som nu i din härlighet bo.

Den heliga nattvarden är en himmelsfest på jorden. Himmelen öppnas över oss. Vi får lära oss att leva ett osynligt liv tillsammans med Kristus hos Gud (Kol. 3:3). Vi får se in i det osynliga. In i Guds värld. Med hjärtats ögon (Ef 1:18).

I salen i övre våningen är allt så stilla. Utanför skockar sig orosmolnen. Jesu fiender gaddar sig samman för att för alltid röja honom ur vägen. Nöden väntar Jesus och hans lärjungar.

Men de sjunger då lovsången. I Bibel 1917 översätts vår vers så här: Man stöter mig hårdeligen för att jag skall falla, men Herren hjälper mig. Herren är min starkhet och min lovsång och han blev mig till frälsning (Psalm 118:13-14).

Från nattvardsbordet går vi ut i en värld där stora svårigheter, motstånd, kriser, förakt och mycket annat kan vänta oss. Att sjunga ett bibelord som t.ex det som Jesus sjöng innan han gick mot Getsemane och Golgata, kan vara en stark hjälp. Lovsången hjälper oss att ha focus på Honom som gick mot lidandet sin gång. Han kan ge oss starkhet och frälsning. Tillsammans med honom får vi sjunga:

Vi sjunger:

Herren är min starkhet och min lovsång /2/
Han blev mig till frälsning /2/
Herren är min starkhet och min lovsång.

Du ordbrukare

Efter Skärtorsdagens mässa kan du söka stillheten och läsa Nyfikenhetsvandring 24 som bl.a annat handlar om hur Jesus går över bäcken Kidron in i Getsemane. Där får vi lyssna till Jesu bönekamp.